

Den socialistiske Bevægelse i Frankrig 1876—90.

Paul Lafargue: Die sozialistische Bewegung in Frankreich von 1876—90. I »Die Neue Zeit«, August 1890.

Den Stilling, Paul Lafargue, Karl Marx's Svigersøn, indtager i det franske marxistiske Parti, giver den Artikel, hvoraf vi nedenfor meddele et Udtog, en særlig Betydning; — men selvfølgelig ser han paa Forhold og Personer igennem sine Briller, hvis Glas ingenlunde ere klare eller ufarvede:

Den blodige Maj-Uge i 1871 var tilende, og Hr. Thiers mente at kunne berolige sine Venner med, at »Socialismen i Frankrig var død«, — og dog hengik der kun faa Aar, inden Socialismen atter gav Livstegn fra sig. Allerede da der i 1873 blev Tale om, at de franske Arbejdere skulde sende Delegerede til Verdensudstillingen i Wien, sporedes der socialistiske Rørelser i Frankrig, og den Arbejderkongres, der i 1876 afholdtes i Paris, kan trods det, Lafargue kalder dens »reaktionære Karakter«, i alt Fald betegnes som Udgangspunktet for en ny socialistisk Bevægelse i Frankrig.

Valgene i Januar 1871 havde fyldt det franske Deputeretkammer med Monarkister, og »Bourgeois-

Republikanerne« frygtede Republikens snarlige Undergang. De søgte derfor Hjælp imod den monarkiske Reaktion hos Arbejderne; de opfordrede Arbejderne til at samle sig om dem for at støtte Republikken, for at bekæmpe og overvinde disse Monarkister, der sagdes at ville forhindre enhver social Reform. Mænd som Floquet og Lockroy, der dengang endnu ikke var blevne Ministre, talte om Revolution og om Forbedringen af Arbejdernes Kaar; saadanne radikale Republikanere fik Arbejderkongressen i 1876 sat i Gang. Og den svarede til de Forventninger, der blev sat til den: der taltes paa den om Friheden og Selvhjælpen paa en saadan Maade, at Schulze-Delitzsch's filantropiske Sjæl kun kunde have glædet sig derved.

Men i den Arbejderbevægelse, der begyndte paa denne Maade, rejste der sig snart en Mand, der bragte den bort fra de filantropiske Reformbestrebelsers og tvang den over i den revolutionære Socialismes Spor. Denne Mand var Jules Guesde. Guesde var lige vendt tilbage til Frankrig, som han havde forladt for at unddrage sig en Fængselsstraf i Anledning af kommunevenlige Artikler i det af ham redigerede Blad. I Bladet »Les droits de l'homme« gav han sig nu til at angribe Pariser-Kongressens Forhandlinger og Beslutninger. I Italien og i Schweiz havde han taget Del i Internationales Bedrifter, og dér indsugt sine første socialistiske Anskuelse. Begavet med et betydeligt polemisk Talent og med et Talertalent af første Rang blev han strax Situationens Mand: han er Stifteren af det ny socialistiske Parti i Frankrig. Hans propagandistiske Iver førte ham hen over hele Frankrig. Overalt hvor han kom hen, provocerede han Debatter om det sociale Spørgsmaal; overalt vandt han Tilhængere; han er den Propagandist, der har vundet de fleste Proselyter. I Paris samlede han endel Socialister om sig, i Begyndelsen navnlig Udlændinge, Italienerne, Russere, Tyskere. Det var en af de tyske, i Paris bosatte Socialister, der indviede ham i den Marx'ske Lære, der indtil da var ganske ubekendt i Frankrig, skønt »Das Kapital« allerede da var oversat. Med disse uden-

landske Socialisters Hjælp og med Bistand af nogle unge Franskmænd stiftede han Bladet »Egalité«, — det første socialistiske Blad, der udkom i Frankrig efter 1849. De socialistiske Ideer, som dette Blad forkyndte, lod sig ikke forene med den filantropiske Passiar, hvori de radikale Storborgeres hele Socialisme bestod; de vakte Forfærdelse hos de Arbejdere, der hyldede de gamle Selvhjælpsbestræbelser. Disse Folk vovede vel ikke aabent at bryde med Guesde, men de begyndte en stille Opposition; de betegnede sig som de eneste sande Repræsentanter for de virkelige Arbejdere, for »de praktiske Folk«, der kun forlangte gennemførlige Reformer, som ikke vilde omstyrte Samfundet eller krænke Andres Interesser, og Guesde og hans Venner (Deville, Massard, Labusquière, Marrouck) betegnedes som »deklasserede Storborgere«, Folk med yderliggaaende, uigennemførlige Ideer, hvem Blusemændene med de barkedede Næver gjorde vel i at vogte sig for. Saaledes mødte Guesde Modstand hos de Folk, der under de radikale Storborgeres Protektion havde afholdt den første Arbejderkongres i Frankrig, hos de Folk, som Brousse senere forstod at samle og at føre i Marken imod Guesde, Deville, Lafargue og den saakaldte videnskabelige Socialisme. Men foreløbigt skred Guesde sejrrikt frem, og allerede i Januar 1878 bragte det bismarckske Organ »Berliner Korrespondenz« Artikler om »det socialistiske Demokrati, der allerede er bleven en Magt i Frankrig«; thi vel »havde i de sidste Aar den socialistiske Bevægelse i Paris maattet stryge Flaget, fordi Kommunens Nederlag havde omtrent kvalt den, og fordi den stod under streng Kontrol; — men i de sidste Maaneder have Socialisterne aabenlyst taget fat paa Arbejdet igen.«

I Februar 1878 traadte den socialistiske Bevægelse, der hidtil havde holdt sig i det Skjulte, pludselig aabenlyst frem paa Kongressen i Lyon, som de Mænd, der havde foranstaltet Pariser-Kongressen, havde indkaldt. Kongressen i Lyon tegnede først til at blive blot en ny Udgave af Pariser-Kongressen. Man talte om Frihed og atter Frihed,

om Fagforeninger og Selvhjælpsassociationer og Banker osv.; — da fremtraadte Kollektivisternes, førte af Guesde, og bragte en Misklang ind i den harmoniske Frihedskoncert. To Pariser-Delegerede fremkom med et Forslag til en Resolution, som rigtignok ikke blev vedtaget, men som dog samlede en Minoritet paa 20 Stemmer om sig. Resolutionen lød saaledes: »I Betragtning af, at Arbejdernes økonomiske Emancipation først da vil være en fuldendt Kendsgerning, naar det fulde Arbejdsudbytte tilfalder Arbejderne; i Betragtning af, at det, hvis dette Maal skal naas, er nødvendigt, at Arbejderne komme i Besiddelse af de til Produktionen nødvendige Elementer, af Raastofferne og Arbejdsredskaberne, — opfordrer Kongressen alle Arbejderforeningerne til at udgranske de praktiske Midler til at faa gennemført det Princip, hvorefter Jorden og Arbejdsredskaberne er Genstand for Almenbesiddelse.«

Til den kollektivistiske Debat havde Hovedinteressen knyttet sig paa Lyoner-Kongressen. Regeringen mente at burde søge den kollektivistiske Bevægelse standset, og Pressesager, Bøder og Fængselsstraf regnede ned over Bladet »Egalité« og dets Mænd. Bladet maatte ophøre at udgaa, — men den kollektivistiske Bevægelse skred alligevel videre frem, og medens den paa Kongressen i Lyon kun havde kunnet samle en Minoritet paa 20 Mand, var den allerede det næste Aar i Stand til fuldstændigt at beherske den ny Arbejderkongres, der da afholdtes i Marseille, Oktober 1879. Her kuldkaستes de fra Pariser- og Lyoner-Kongresserne fattede Beslutninger, og der vedtoges en Række kollektivistiske Resolutioner, af hvilke den moderateste lød saaledes: »Produktions- og Forbrugsforeninger kunne kun i meget ringe Grad forbedre et lille Antal Privilegeredes Kaar, og kunne paa ingen Maade virke mægtigt nok til at hidføre Proletariatets Emancipation. Men da denne Art Foreninger kan benyttes i Propagandaens Tjeneste til Udbredelsen af kollektivistiske og revolutionære Ideer, hvis Formaal er at bringe Arbejdsredskaberne i Arbejdernes Hænder, saa maa de ikke destomindre accepteres

af samme Grund som andre Arter af Foreninger, — kun i det Øjemed ved den livligste revolutionære Agitation saa hurtigt som muligt at naa til det sociale Spørgsmaals Løsning.« I andre af Resolutionerne udtaltes de kollektivistiske Ideer i tildels voldsomme Ord, blev, som Lafargue kalder det, »energisk betoned«. Hos en Del af Kongressens Deltagere, navnlig hos de af Finance førte, saakaldte Positivister, mødte Resolutionerne Modstand, — men Kongressens store Flertal accepterede dem gladelig. Lafargue bemærker: »Det var første Gang, at Ejendommens Nationalisering skreves paa det franske Proletariats Fane. Naar man husker paa, at endnu paa Internationales Kongresser udtalte de franske Delegeredes store Flertal, navnlig de Delegerede fra Paris, sig altid for den individuelle Ejendom; naar man endvidere tager i Betragtning den store Forsagthed, som Kommunens Revolutionære lagde for Dagen i økonomiske Spørgsmaal, — overraskedes man ved otte Aar efter Nederlaget i Paris og »den blodige Uge« paa Marseille-Kongressen at finde en Majoritet, der stemmer for Produktionsmidlernes Nationalisering.«

Efter Kongressen i Marseille begyndte Bladet »Egalité« igen at udkomme. Dertil sluttede sig snart endnu et Blad, »Revue Socialiste«. Disse to Blade blev den marxske Socialismes Organer i Frankrig. I alt Fald af det førstnævnte blev P. Lafargue en Hovedmedarbejder; næsten alle dets theoretiske Artikler skyldes hans Pen. Det var imidlertid ikke blot et theoretisk Organ; det var ogsaa et energisk Kamporgan. En af de første praktiske Opgaver, det satte sig, var at udvirke Kommunardernes Amnesti. Efter at dette Maal var naat, blev der taget fat paa Udarbejdelsen af et Program for det franske socialistiske Parti. Guesde begav sig til London for i Forening med Marx, Engels og Lafargue at redigere Programmet. Hos Engels fandt dette da Sted. Programmets Indledning, der dikteredes af Marx, lød saaledes:

»I Betragtning af

»at den produktive Klasses Emancipation er alle

menneskelige Væseners Emancipation uden Hensyn til Køn eller Race;

»at Producenterne ikke kunne være fri, naar de ikke ere i Besiddelse af Produktionsmidlerne;

»at der gives to Former, under hvilke Produktionsmidlerne kunne tilhøre dem:

»1. den individuelle Besiddelses Form, der imidlertid aldrig har været en almindelig Kendsgerning, og som ved den industrielle Udvikling trænges mere og mere bort;

»2. Fællesbesiddelsen, hvis materielle og intellektuelle Elementer dannes ved selve det kapitalistiske Samfunds Udvikling;

»i Betragtning af

»at Produktionsmidlernes Overgang til Fællesbesiddelse kun kan fremgaa af den revolutionære Virksomhed, der udfoldes af den som selvstændigt politisk Parti organiserede produktive Klasse, Proletariatet;

»at en saadan Organisation maa tilstræbes med alle de Proletariatet til Raadighed staaende Midler, deriblandt den almindelige Valgret;

»i Betragtning heraf have Frankrigs socialistiske Arbejdere, idet de som Formaalet for deres Bestræbelser i økonomisk Henseende opstille alle Produktionsmidlernes Tilbagevenden til Fællesbesiddelse, besluttet sig til at tage Del i Valgbævegelsen, som Organisations- og Kampmiddel, med følgende Minimumsprogram«.

Derefter følger først Programmets »politiske Del«, der bl. a. forlanger Statsgældens Afskaffelse, de staaende Hæres Afskaffelse, Folkets almindelige Bevæbning, Kvindens Ligestillelse med Manden, Afskaffelse af Love mod Striker, Forsamlinger og Foreninger, specielt Internationale; Afskaffelse af »Arbejdsbogen, som stiller Arbejdsklassen paa samme Trin som offentlige Fruentimmer« etc. I Programmets derefter følgende »økonomiske Del« forlanges bl. a.: en Hviledag om Ugen; en otte-Timers-Arbejdsdag; Forbud mod i Industrien at benytte Børn under 14 Aar; Tilsyn med Lærlingene ved Arbejderorganisationerne; en Minimums-

løn, der hvert Aar fastsættes efter de lokale Kornpriser ved en Kommission for Arbejdsstatistik; Forbud mod at benytte udenlandske Arbejdere til en Løn, der er lavere end den, som de franske Arbejdere faa; samme Løn til saadanne kvindelige Arbejdere som til mandlige Arbejdere, hvis Arbejdspræstations-evne er ens; offentlig Omsorg for Oldinge og for Arbejdets Invalider; Arbejdsgivernes Erstatningspligt til tilskadedkomne Arbejdere; Afskaffelse af Fabrikmulkt; Arbejdernes Indflydelse paa Fastsættelsen af Fabriks- og Værksted-reglementer; Afskaffelse af alle indirekte Skatter og Omformning af alle direkte Skatter til en progressiv Skat paa al Indkomst paa over 3000 Francs; Afskaffelse af al Arv til Sidearvinger og Afskaffelse af al Arv i lige Linje, naar Arven overstiger 20,000 Francs etc. etc.

Guesde bragte det Program, hvis Indhold her er meddelt med kun ringe Forkortelser, til Paris, og gav sig strax til at arbejde paa dets Antagelse, der imidlertid, som Lafargue forsikrer, ingenlunde var en let Sag. Anarkisterne var imod det, og betegnede højst foragteligt Programmet Tilhængere som »Minimalister«, fordi de i Programmet havde formuleret Partiets »Minimumsfordringer«, i Stedet for »Maximumsfordringerne«, der ene vilde kunne have tilfredsstillet Anarkisterne. Men de kollektivistiske Beslutninger og Londoner-Programmet, som Joffrin kaldte det for at vække den patriotiske Animositet, havde desuden det Uheld at mishage de gamle Kommunarder fra 1871. Opstanden af 18. Marts var imidlertid, efter hvad Lafargue udvikler, aldeles ikke nogen socialistisk Bevægelse. Kommunen var blot en Smaaborger-Regering, en Regering af revolutionære og romantiske Blanquister, støttet af nogle Arbejdere, der havde taget Del i Internationale; de politiske Forhold havde gjort Kommunen mulig, og dens Tilhængere handlede væsenlig under Indflydelse af en ophidset Patriotisme; en ubevidst Trang til sociale og politiske Reforme følte de, men ingen socialistisk Tanke forenede Kommunens forskelligartede Elementer, som kun Nederlagene og Nødvendigheden af at forsvare sig holdt sammen. Inter-

nationales Generalraad, i hvilket Marx og Engels var de ledende Aander, havde imidlertid taget Kommunen i Forsvar, efter at Versailles-Mændene havde splittet den. Derved fik Kommunen en socialistisk Karakter, som den aldrig havde haft under sin korte Tilværelse. Kommunard-Flygtningene begyndte nu virkelig at betragte sig som Ordførere for Socialismen, skønt de slet ikke havde nogen Forstand derpaa. Marseille-Kongressens kollektivistiske Beslutninger forbavtede dem: Fællesejendommen havde ikke noget at gøre med deres Lejligheds-Socialisme. Desuden ærgrede det dem at se ny Mænd optræde med ny Ideer. De betragtede det som en Uforskammethed, at Kollektivisterne vilde danne et socialistisk Parti, som de — Kommunens Mænd — ikke skulde lede. Bladet »Egalité« maatte da aabne en Kamp imod disse Kommunens Mænd, — til hvis Amnestering netop selve »Egalité« havde medvirket. Longuet, Proudhons Elev, der efter Mesterens Død var bleven Skolens Hoved og som havde opkastet sig til Forkæmper for de anti-kollektivistiske Ideer, blev fuldstændig slagen af Guesde i et Tale-Slag. Dette offentlige Møde, der afholdtes kort efter de Amnesteredes Hjemkomst, vakte overordenlig Opsigt: det slog koldt Vand i Blodet paa de hjemvendende Kommunarder; de fik at se, at de var distancerede, og at de mest fremskredne Arbejdere forlod dem for at følge de ny Socialister. Nogle af dem sluttede sig da til Gambetta, der i godt lønnede Stillinger gav dem Trøst for deres fejlslagne Forhaabninger. Andre af dem gik over til Radikalismen, idet de til Brug under Valgagitationerne tog deres socialistiske Fraserigdom med sig. Andre, som den romantiske Felix Pyat, angreb med Voldsomhed det ny Parti, og benyttede sig hertil af de forældede Fraser, der hentedes frem af det gamle romantiske Pulterkammer fra Trediverne. Nogle af Kommunens Mænd, som Dereure, Pottier, Bazin, sluttede sig med Begejstring til de ny Ideer. Blanquisterne, der ikke rigtig vidste, paa hvilket Ben de skulde staa, indtog en vis reserveret Holdning, indskrænkede sig til at samle Soldater og at organisere dem efter den Plan, de hemme-

lige Selskaber fra Tiden før 1848 havde fulgt. Nogle Amnesterede, med Jourde og Charles Longuet i Spidsen, søgte under Titel af »den socialistisk-revolutionære Alliance« at skabe et Parti, som man vilde opstille imod det socialistiske Arbejderparti; — Forsøget mislykkedes, dog ikke uden at have ydet de Radikale, som Clemenceau, visse Tjenester. Hvad der skete i 1880, havde allerede tidligere engang tildraget sig. Mændene fra 1848 troede, fordi de allerede havde tabt en Revolution, at kunne monopolisere for sig den republikanske Agitation, der opstod henimod Kejserdømmets Slutning: de var rasende paa Blanquisterne og Internationale-Mændene, fordi disse begyndte en Bevægelse, af hvilke de ikke forstod meget; de beskyldte dem for at være købte af Kejseren, ja endog af Paven. Man kaldte disse gamle Herrer »les vieilles barbes de 1848«; Kommunen af 1871 leverede nu ogsaa sine gamle Herrer, skønt de ikke havde den Undskyldning at være saa hvidhaarede som Garnier-Pagès og Ledru-Rollin og de andre fra 1848.

Kommunardernes Angreb bevirkede det modsatte af, hvad de tilsigtede: adskillige Personer, der i Kommunarderne saa farlige Konkurrenter, skyndte sig med at optræde som ivrige Talsmænd for de fremskredne Ideer. Kommunarderne blev betragtede som fælles Modstandere, og adskillige Personer, der senere svigtede det kollektivistiske Program, saa sig foranledigede til foreløbig at stemme for det. Dette bidrog væsenlig til at skaffe Programmet den Majoritet, med hvilken det vedtoges paa Kongressen i Havre, November 1880. Denne Kongres fik ogsaa derved Betydning, at den gav Anledning til, at det regeringsvenlige Arbejderelement, der hidtil var gaat med ind under den socialistiske Form, nu blev udskilt. To Personer, Lyonnais og Barberet, stod i Spidsen for denne Minoritet. Disse Personer havde lejet Kongres-Salen, og idet de foregav at verificere Mandaterne, udelukkede de de dem ubehagelige Delegerede: de udelukkede Delegerede blev, da de vilde protestere, i Ejendomsrettens Navn — Barberet og Lyonnais

havde, som bemærket, lejet Salen — satte paa Døren. Men Kongressens Majoritet trak sig derefter tilbage — og afholdt en anden Kongres i en anden Sal. Barberet fik til Løn en Ansættelse i Indenrigsministeriet og Lyonnais et Valgmandat, — men den Bevægelse i Arbejderklassen, som de havde villet skabe, mislykkedes: de Kongresser, de senere arrangerede, mødtes med fuldstændig Ligeegyldighed. Barberetisterne, som man kalder dem, eksistere endnu, men kun for at tynde paa Budgettet: de have faaet offentlige Bestillinger, og efter saaledes at have løst det sociale Spørgsmaal for sig personlig, beskæftige de sig ikke mere med det fra Almenhedens Standpunkt. Saaledes forsvandt en Del af de Personer, der havde fyldt Pariser-Kongressen i 1876; en anden Del gik op i den saakaldte Possibilisme.

Disse saakaldte Possibilister fik i Brousse deres Fører. Brousse havde en Tid været Guesdes Medarbejder, skilte sig derefter fra ham og blev Anarkist af den rødeste Farve, opgav atter Anarkismen og Dynamitismen og »udviklede« sig skridtvis henimod Regeringspartierne. Lafargue maler hans Portræt med de sorteste Farver, — men anerkender, at han som Intrigant har udfoldet stor Dygtighed. Brousses Hovedprincip var det, at komme efter sine Venners »Hemmeligheder«, om muligt selv at forlede dem til mislige Skridt, — og saa bagefter i et belejligt Øjeblik at benytte sig af sin Viden imod sine Venner. Allerede i 1878, da han endnu var i sin Anarkismes rødeste Dynamit-Periode, havde han paa Kongressen i Gent arbejdet imod Fællesejendomstanken, — »men ganske vist ere Anarkisterne jo ikke andet end Forsvarere af den individuelle Ejendom, kun udstaffet med nogle revolutionære Fraser.« Nu gik han videre imod Kollektivisternes. Og paa Kongressen i St. Etienne, 1882, lykkedes det ham at faa det kollektivistiske Parti sprængt. Possibilisterne blev nu befriede for Forbindelsen med de kollektivistiske Socialister, og kunde, ligesom Barberetisterne, begynde deres Jagt efter Stillinger. Medens Marxisterne Guesde, Deville, Lafargue have arbejdet paa at faa Theorierne indpodede i Masserne, — have

Possibilisterne kun haft Tanken henvendt paa, hvilke Stillingen der var at erobre, og deres Blade, »Proletaire«, »Proletariat«, »Parti ouvrier«, have aldrig befattet sig med den theoretiske Socialisme. Og i deres rent praktiske Bestræbelser have de haft Held med sig: ni Possibilister sad i det forrige parisiske Kommuneraad, en i Deputeretkamret.

Den tredje Fraktion, Blanquisterne, bryder sig heller ikke om Theorierne. Efter Amnestien samlede de sig hurtigt om deres gamle Chef, der lige havde forladt Fængslet, og efter hans Død, der kort derefter indtraadte, lededes de af Granger, en Organisator af første Rang, af Eudes — en Handlingens Mand, voldsom og altid rede til at handle uden at overveje Handlingens Udsigter og sandsynlige Farer, — og af den altid offervillige og ærlige Vaillant. Under disse tre Mænds Førerskab voxede det blanquistiske Parti hurtigt op i Paris. Paa Basis af deres gamle Taktik fra Tiden før 1848 organiserede de sig og gjorde sig rede til at handle, uden at befatte sig med theoretisk Propaganda. Theoretiske Spekulationer staar for Blanquisterne som noget overflødigt eller endog skadeligt; de ville være Soldater, som blindt lystre Kommandoen. Af Instinkt Kommuniste og af Temperament Revolutionsmænd have de i de senere Aar taget levende Del i Folkebevægelserne og have gjort fælles Sag med Kollektivistene. I Paris er det, at de høre hjemme; i Provinserne have de ikke kunnet vinde Fodfæste, i det Højeste med Undtagelse af Lyon og Departementet Cher, hvor Vaillants Indflydelse har gjort sig gældende. Heller ikke Possibilisterne have, trods mangt forgæves Forsøg, kunnet vinde Indpas i Provinserne. Derimod gør Kollektivistene sig stærkt gældende i Provinserne. Blanquister og Marxister have i Forening taget Del i alle de store politiske og økonomiske Bevægelser. I Forening forlangte de Tonkin-Krigens Ophør og Troppernes Hjemkaldelse; i Forening virkede de for de Arbejdsløse, for Grubearbejderne i Decazeville; i Forening hjalp de med til at styrte Grévy og hindre Ferrys Valg. En ganske modsat Holdning indtog

Possibilisterne. De var imod enhver Gade-Demonstration, imod enhver Bevægelse, der ikke havde en saakaldet parlamentarisk Karakter, og ofte gjorde de fælles Sag med Opportunisterne, ja med Politiet.

Ved Siden af den socialistiske Bevægelse findes der en ren Arbejderbevægelse, der i de senere Aar har lagt stor Livskraft for Dagen. Denne Bevægelse aabenbarer sig navnlig gennem Fagforeningerne. I Forening med Fagforeningerne og Blanquisterne organiserede Marxisterne den internationale Arbejderkongres, der i 1889 afholdtes i Paris, og til hvilken alle socialistiske Partier i Evropa og Amerika havde sendt Delegerede, — Tyskland alene ikke mindre end 81.

Sluttelig omtaler Forf. den boulangistiske Bevægelse. De franske Regeringer, opportunistiske og radikale, der havde hersket siden 1871, havde ikke formaaet at gennemføre blot en eneste virkelig betydelig Reform i den store Befolknings Interesse. Tværtimod blev de økonomiske Forhold stedse ugunstigere, — og under Trykket af alle de lidte Skuffelser begyndte da Proletariatets og Smaaaborgernes store lidende Masser at skue ud efter en Frelser: ham troede de at finde i General Boulanger. Det egenlige socialistiske Parti, det kollektivistiske, vilde imidlertid hverken kaste sig i Armene paa Boulanger eller paa Ferry. Paa en Kongres i Paris i Anledning af Valgene den 27. Januar besluttede de at opstille socialistiske Kandidater saavel lige overfor Bourgeoisrepublikanernes Kandidat Jacques som ligeoverfor Boulanger. Possibilisterne arbejdede derimod af al Magt for Jacques.

Ved Valgene til Deputeretkamret d. 22. Septbr. fremtraadte en Spaltning i Blanquisternes Rækker: en Del, ledet af Granger, Breuillé m. fl., gik aabenlyst over til Boulangisterne. En anden Del, den største, hvis Valgkandidater var Vaillant og Chauvrière, bevarede Forbindelsen med Marxisterne.

Valgene i 1889 fik udelukkende deres Præg af Kampen mellem Bourgeoisrepublikanerne og Boulangisterne. Det

syntes, som om Republikens Skæbne skulde afhænge af denne Kamps Udfald, og under disse Omstændigheder tabte Vælgerne i By og paa Land al Interesse for Socialismen. Alligevel befandt der sig mellem de valgte Deputerede sex af de Delegerede paa den internationale Arbejderkongres i Paris, der lige var afsluttet, nemlig Cluseret, Baudin, Lachize, Ferroul, Boyer og Thivrier. Disse sex, til hvem Repræsentanten for Lyon, Couturier, sluttede sig, dannede i Kamret en socialistisk Fraktion, der valgte Guesde til Sekretær. Den 19. Novbr. fejrede de parisiske Socialister denne Begivenhed ved et offentligt Møde. Partiets mest fremragende Medlemmer Vaillant, Guesde, Deville, opnaaede rigtignok ikke Sæde i Kamret, — men alligevel var Kollektivismen, Marxismen, nu for første Gang trængt ind i det franske Parlament. Dermed begynder — mener Lafargue — en ny Æra for den franske Socialisme.

A. P.-St.
